

In dit thema...

heb je ontdekt dat Nederland in de Gouden Eeuw rijk werd van de handel en door regenten werd bestuurd. Het geld dat verdiend werd met de handel, werd uitgegeven aan bijvoorbeeld grachtenpanden en mooie schilderijen. In 1672, het Rampjaar, kwam er een einde aan de Gouden Eeuw.

Les 1: Stinkend rijk

Dit heb je gedaan

Je speelde het grote pakhuisspel. Je vroeg je af hoe je rijk kon worden in de zeventiende eeuw.

Dit heb je ontdekt

Haringen, kaas en graan

Amsterdamse handelaren werden rijk van de handel over zee. Met de Oostzeevaart verhandelden ze kaas en haring voor graan. Wijn kwam uit Italië. Het verdiende geld gebruikten ze voor de handel in specerijen uit Azië. Amsterdam was de belangrijkste havenstad van de wereld.

Rijk door de handel

De zeventiende eeuw heet de Gouden Eeuw, omdat er in de Republiek in de zeventiende eeuw door al die handel heel veel geld werd verdiend. Van dat geld lieten de handelaren pakhuizen en mooie huizen aan de grachten van Amsterdam bouwen, en gaven ze schilders opdrachten voor schilderijen.

Les 2: Schip ahoi!

Dit heb je gedaan

Je vroeg je af of je had willen werken voor de VOC. Daarom heb je uitgezocht hoe het leven aan boord van een VOC-schip was.

Dit heb je ontdekt

Er werd bij de VOC veel geld verdiend

De VOC was groot en machtig. Met de handel in specerijen werd veel geld verdiend. De VOC had een monopolie. Het was het enige bedrijf dat mocht handelen met Azië en dan vooral met Indië.

Matrozen hadden het zwaar

De bazen van de VOC en de kapitein verdienden het geld, maar het werk werd gedaan door de matrozen. Het leven van een VOC-matros was zwaar en gevaarlijk. Je kon gemakkelijk doodgaan tijdens de reis. Bijvoorbeeld omdat je ziektes kreeg, zoals scheurbuik. En natuurlijk vergingen (zonken) er ook schepen. Ook kon je hele nare straffen krijgen, zoals kielhalen.

Les 3: Hollandse meesters

Dit heb je gedaan

Je hebt geluisterd naar een verhaal over Rembrandt en zijn werk heel goed bekeken. Je hebt net als Rembrandt een zelfportret gemaakt en je afgevraagd waarom hij zo beroemd is geworden.

Dit heb je ontdekt

Rembrandt

Er waren in de Republiek heel veel schilders met heel veel talent. We noemen ze de Hollandse meesters. Rembrandt is wereldberoemd. Hij schilderde op zijn eigen manier, ook al vonden zijn opdrachtgevers dat toen niet altijd mooi. Hij keek heel goed hoe iets eruit zag, lette goed op het licht en schilderde gewone mensen.

Licht, lucht en gewone mensen

De schilders uit de Gouden Eeuw wilden mensen en de natuur schilderen alsof het een foto was. Ze maakten schilderijen waar vaak 'gewone' dingen op staan.

Les 4: Ruzie in de Republiek

Dit heb je gedaan

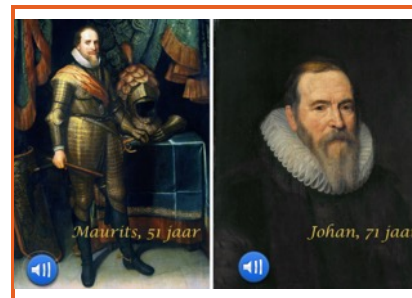
Je hebt Johan van Oldenbarnevelt en Maurits van Oranje leren kennen: de raadspensionaris en de stadhouder. Je hebt uitgezocht waarom zij ruzie kregen. Je hebt bedacht of je de onthoofding van Johan van Oldenbarnevelt terecht vindt.

Dit heb je ontdekt

Baas van De Republiek

In de zeventiende eeuw heette Nederland: Republiek der Zeven Verenigde Nederlanden. Belangrijke bestuurders waren de stadhouder en de raadspensionaris. Zij waren samen de baas. Ze beslisten samen met regenten uit de zeven provinciën in Den Haag. De stadhouder en de raadspensionaris wilden allebei de baas zijn in de Republiek.

Stadhouder en raadspensionaris

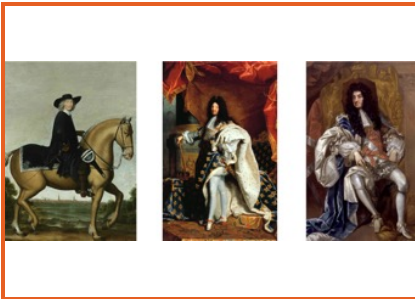
Raadspensionaris Johan van Oldenbarnevelt sprak namens de handelaren in Holland en wilde dat er vrede was. Dat was goed voor de handel. Stadhouder Maurits van Oranje was de baas van het leger. Hij wilde juist graag oorlog voeren. Dan had hij veel macht. Ze kregen ruzie. Johan van Oldenbarnevelt werd daardoor uiteindelijk onthoofd.

Les 5: Wat een rampjaar!

Dit heb je gedaan

Je hebt aantekeningen gemaakt van teksten in het bronnenboek over het rampjaar 1672. Je hebt in een groepje de Ren-je-Rot-Rampjaar Quiz gespeeld. Je hebt je afgevraagd waarom er een einde kwam aan de Gouden Eeuw.

Dit heb je ontdekt

De Republiek aangevallen

In 1672, het Rampjaar, werd de Republiek van drie kanten aangevallen door de koning van Frankrijk, de koning van Engeland en de Duitse bisschop. Frankrijk wilde meer land en Engeland wilde de baas worden over de handel op zee. Er was op dat moment in de Republiek geen stadhouder.

Einde Gouden Eeuw

Johan de Witt was toen raadpensionaris en zorgde slecht voor het landleger. Mensen waren boos op Johan de Witt, omdat de Republiek werd aangevallen en een slecht leger had. In 1672 werd hij vermoord. De oorlog werd wel gewonnen, maar dat kostte veel geld. Na deze grote oorlog was de Republiek haar macht kwijt. Zo kwam er een einde aan de Gouden Eeuw.